

Februari 2012

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN VAN 14 OKTOBER 2012

INSCHRIJVING VAN NIET-BELGISCHE BURGERS OP DE KIEZERSLIJSTEN INSCHRIJVING VAN NIET-BELGISCHE BURGERS OP DE VOORDRACHTSAKTEN

In dit UGA-bericht formuleren wij een antwoord op de volgende twee vragen:

1. Kunnen burgers van vreemde origine de hoedanigheid van kiezer verkrijgen en toegelaten worden tot de stemming?
2. Kunnen burgers van vreemde origine die als kiezer werden geregistreerd, zich ook kandidaat stellen?

Let wel: deze twee vragen hebben enkel betrekking op de gemeenteraadsverkiezingen. Voor de provincieraadsverkiezingen en de rechtstreekse verkiezing van de OCMW-raad in de gemeente Voeren en de zes randgemeenten, worden enkel Belgen tot de stemming toegelaten en kunnen enkel Belgen zich kandidaat stellen.

1. Kunnen burgers van vreemde origine de hoedanigheid van kiezer verkrijgen en toegelaten worden tot de stemming?

Het antwoord op deze vraag is positief. Burgers van vreemde origine die in België verblijven, kunnen zich onder bepaalde voorwaarden inschrijven als kiezer voor de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2012.

Er dient een onderscheid gemaakt te worden naargelang zij al dan niet burger zijn van een lidstaat van de Europese Unie.

a) niet-Belgische burgers van een lidstaat van de Europese Unie

Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, zoals gewijzigd door het Verdrag betreffende de Europese Unie, erkent in artikel 19 voor elke burger van de Unie die in een lidstaat verblijft waarvan hij geen onderdaan is, het actief en passief stemrecht voor de gemeenteraadsverkiezingen in de lidstaat waar hij verblijft, onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die staat.

Om ingeschreven te worden op de kiezerslijst die op 1 augustus 2012 opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen, moet hier toe vóór 1 augustus 2012 een aanvraag ingediend worden bij de gemeente van de hoofdverblijfplaats.

De kiesvoorwaarden voor onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie worden opgesomd in hoofdstuk 2, art. 11 en 12 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011¹:

¹ Let wel: alleen de federale wetgever is bevoegd om aan niet-Belgen actief en passief kiesrecht toe te kennen. Omwille van de duidelijkheid en de toegankelijkheid van de regelgeving wordt in het Lokaal en Provinciaal kiesdecreet toch melding gemaakt van de betrokken regelgeving. De bepalingen met betrekking tot de kiesvoorwaarden voor personen die niet de Belgische nationaliteit bezitten en de verkiesbaarheidsvoorwaarden voor onderdanen uit andere lidstaten van de Europese Unie, werden min of meer letterlijk overgenomen uit de Gemeentekieswet zodat geen twijfel kan bestaan over wie bevoegd is ten aanzien van de betrokken regels (zie advies Raad van State nr. 48.756/3 van 26 oktober 2010).

“HOOFDSTUK 2. - Kiesvoorwaarden voor onderdanen van de andere lidstaten van de Europese Unie

Art. 11. Overeenkomstig artikel 1bis, § 1, eerste lid, en artikel 86 van de Gemeentekieswet kunnen onderdanen van de andere lidstaten van de Europese Unie eveneens de hoedanigheid van gemeenteraadskiezer en stadsdistrictsraadskiezer verwerven als zij voldoen aan de kiesvoorwaarden, vermeld in artikel 8, 2° tot en met 4°, en als zij, overeenkomstig artikel 12, voor 1 augustus van het jaar waarin de gewone verkiezing van de gemeenteraden en de stadsdistrictsraden plaats heeft hun wil te kennen hebben gegeven om dat stemrecht in België uit te oefenen.

Art. 12. § 1. Om te kunnen worden ingeschreven op de kiezerslijst, vermeld in hoofdstuk 5, moeten overeenkomstig artikel 1bis, § 2, eerste lid, en artikel 86 van de Gemeentekieswet de personen, vermeld in artikel 11, bij de gemeente waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben, een schriftelijke aanvraag indienen overeenkomstig het model dat de minister van Binnenlandse Zaken heeft vastgesteld, met vermelding van:

1° hun nationaliteit;

2° het adres van hun hoofdverblijfplaats.

...”

De modaliteiten met betrekking tot deze inschrijving worden geregeld in:

- ✓ het koninklijk besluit van 25 mei 1999 tot bepaling van de wijze waarop de erkenning van de aanvraag die de niet-Belgische burgers van de Europese Unie ingediend hebben bij de gemeente van hun hoofdverblijfplaats om ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de verkiezing van het Europees Parlement of voor de gemeenteraadsverkiezingen, ingeschreven wordt in de bevolkingsregisters (B.S. 3 juni 1999);
- ✓ het ministerieel besluit van 25 mei 1999 tot vaststelling van het model van de aanvraag die de niet-Belgische burgers van de Europese Unie die in België gevestigd zijn, moeten indienen bij de gemeente van hun hoofdverblijfplaats als zij wensen ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen, evenals de modellen van de beslissing waarbij het college van burgemeester en schepenen deze aanvraag ofwel erkent, ofwel verwerpt (B.S. 3 juni 1999), zoals gewijzigd door het ministerieel besluit van 13 januari 2006 (B.S. 20 januari 2006, ed. 3);
- ✓ de omzendbrief van 25 mei 1999 betreffende de inschrijving van de niet-Belgische burgers van de Europese Unie als kiezers voor de gewone vernieuwing van de gemeenteraden (B.S. 3 juni 1999), zoals gewijzigd door de omzendbrief van 14 november 2000 (B.S. 24 november 2000).

De EU-onderdanen die zich als kiezer ingeschreven hebben voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 of 2006 moeten zich niet meer als kiezer inschrijven voor de verkiezingen van 2012. Zij worden automatisch ingeschreven op de kiezerslijst, op voorwaarde dat zij nog aan alle voorwaarden voldoen en nog geen schriftelijke afstand hebben gedaan van hun hoedanigheid als kiezer.

Diegenen die dit nog niet deden en als kiezer wensen deel te nemen aan de verkiezingen van 14 oktober 2012, moeten de nodige formaliteiten vervullen. Hun aanvraag moet ten laatste op 31 juli 2012 ingediend worden. De eventuele goedkeuring van hun aanvraag om op de kiezerslijst ingeschreven te worden voor de Europese verkiezingen, geldt niet voor hun hoedanigheid als gemeenteraadskiezer.

b) niet-Belgische burgers van een staat buiten de Europese Unie

De kiesvoorwaarden voor onderdanen van de staten buiten de Europese Unie worden opgesomd in hoofdstuk 3, art. 13 en 14 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011²:

“HOOFDSTUK 3. - Kiesvoorwaarden voor de onderdanen van de staten die geen lid zijn van de Europese Unie

Art. 13. Overeenkomstig artikel 1ter en artikel 86 van de Gemeentekieswet kunnen onderdanen van de staten die geen lid zijn van de Europese Unie eveneens de hoedanigheid van gemeenteraadskiezer en stadsdistrictsraadskiezer verwerven als zij voldoen aan de andere kiesvoorwaarden, vermeld in artikel 8, 2° tot en met 4°³.

Art. 14. § 1. Om te kunnen worden ingeschreven op de kiezerslijst, vermeld in hoofdstuk 5, moeten overeenkomstig artikel 1ter, 1°, en artikel 86 van de Gemeentekieswet de personen, vermeld in artikel 13, bij de gemeente waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben, een schriftelijke aanvraag indienen overeenkomstig het model bepaald bij een koninklijk besluit, dat is vastgesteld na overleg in de minister-raad, met vermelding van:

1° hun nationaliteit;

2° het adres van hun hoofdverblijfplaats;

3° een verklaring waarin de indiener van de aanvraag zich ertoe verbindt de Grondwet, de wetten van het Belgische volk en het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden na te leven.

Aan de betrokkene wordt een attest van die verklaring overhandigd. Als hij later een aanvraag indient om in een andere gemeente op de kiezerslijst te worden ingeschreven, legt hij dat attest voor.

§ 2. De personen, vermeld in artikel 13, moeten overeenkomstig artikel 1ter, 2°, en artikel 86 van de Gemeentekieswet kunnen bewijzen dat ze op het ogenblik van de indiening van de aanvraag vijf jaar ononderbroken hun hoofdverblijfplaats in België hebben, gedekt door een wettelijk verblijf.

§ 3. Artikel 12, § 1, tweede lid, en § 2 tot en met § 6, zijn van toepassing op de personen, vermeld in artikel 13.”

² Zie voetnoot 1.

³ - op de dag van de verkiezing: tenminste 18 jaar oud zijn en zich niet bevinden in een geval van uitsluiting of schorsing;
- op de dag van afsluiting van de kiezerslijst: ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente.

De aanvragen die worden ingediend tussen het moment van afsluiten van de kiezerslijst en de dag van de verkiezing waarvoor de aanvraag wordt ingediend, zijn onontvankelijk. Voor de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2012 moeten de aanvragen ten laatste op 31 juli 2012 worden ingediend.

De personen die zich als kiezer ingeschreven hebben voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 of 2006 moeten zich niet meer als kiezer inschrijven voor de verkiezingen van 2012. Zij worden automatisch ingeschreven op de kiezerslijst, op voorwaarde dat zij nog aan alle voorwaarden voldoen en nog geen schriftelijke afstand hebben gedaan van hun hoedanigheid als kiezer.

De modaliteiten met betrekking tot de inschrijving worden geregeld in:

- ✓ het koninklijk besluit van 13 januari 2006 tot vaststelling van het model van de aanvraag die de niet-Belgische burgers buiten de Europese Unie, die hun hoofdverblijfplaats in België hebben gevestigd, moeten indienen bij de gemeente van hun hoofdverblijfplaats als zij wensen ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (B.S. 20 januari 2006, ed. 3);
- ✓ het koninklijk besluit van 13 januari 2006 tot bepaling van de wijze waarop de erkenning van de aanvraag, die de niet-Belgische burgers buiten de Europese Unie ingediend hebben bij de gemeente van hun hoofdverblijfplaats om ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen, ingeschreven wordt in de bevolkingsregisters (B.S. 20 januari 2006, ed. 3);
- ✓ het ministerieel besluit van 13 januari 2006 tot vaststelling van de modellen van de beslissing waarbij het college van burgemeester en schepenen de aanvraag ofwel erkent, ofwel verwerpt, die de niet-Belgische burgers buiten de Europese Unie, die in België gevestigd zijn, moeten indienen bij de gemeente van hun hoofdverblijfplaats als zij wensen ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen, evenals het model van het attest van de verklaring waarin de niet-Belgische burger buiten de Europese Unie zich ertoe verbindt de Grondwet, de wetten van het Belgische volk en het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele Vrijheden na te leven (B.S. 20 januari 2006, ed. 3);
- ✓ de omzendbrief van 30 januari 2006 betreffende de inschrijving van vreemdelingen die in België verblijven en die geen onderdanen zijn van een lidstaat van de Europese Unie als kiezers voor de gewone vernieuwing van de gemeenteraden (B.S. 3 februari 2006, ed. 2).

Om de hierboven vermelde aanvragen te kunnen verwerken, biedt UGA u een **totaalpakket (4.40-P)** aan met:

1° de nodige affiches (5 ex. van elke affiche)

- 4.40-5** Affiche waarin de onderdanen van de Europese Unie op de hoogte worden gesteld van de modaliteiten voor inschrijving op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (*ft. 50 x 70 cm*)
- 4.40-10** Affiche waarin de niet-Belgische burgers buiten de Europese Unie op de hoogte worden gesteld van de modaliteiten voor inschrijving op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (*ft. 50 x 70 cm*)

Indien u extra affiches wenst, gelieve dit aan te duiden op de bestelkaart.

2° een CD-rom met

⇒ **alle noodzakelijke formulieren in Word**

Burgers van een lidstaat van de Europese Unie

- 4.40-6** Aanvraag die de niet-Belgische burgers van de Europese Unie die in België gevestigd zijn, moeten indienen bij de gemeente van hun hoofdverblijfplaats als zij wensen ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (M.B. 25 mei 1999, bijlage 1)
- 4.40-6/1** Bijlage bij het aanvraagformulier
- 4.40-7** Beslissing van het college van burgemeester en schepenen waarbij de aanvraag erkend wordt die de niet-Belgische burger van de Europese Unie moet indienen bij de gemeente van zijn hoofdverblijfplaats als hij wenst ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (M.B. 25 mei 1999, bijlage 2)
- 4.40-8** Beslissing van het college van burgemeester en schepenen waarbij het weigert de aanvraag te erkennen die de niet-Belgische burger van de Europese Unie ingediend heeft bij de gemeente van zijn hoofdverblijfplaats om ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (M.B. 25 mei 1999, bijlage 3)

Burgers van een staat buiten de Europese Unie

- 4.40-11** Aanvraag die de niet-Belgische burgers buiten de Europese Unie die hun hoofdverblijfplaats in België hebben gevestigd, moeten indienen bij de gemeente van hun hoofdverblijfplaats als zij wensen ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (K.B. 13 januari 2006, bijlage)
- 4.40-11/1** Bijlage bij het aanvraagformulier
- 4.40-12** Beslissing van het college van burgemeester en schepenen waarbij de aanvraag erkend wordt die de niet-Belgische burger buiten de Europese Unie ingediend heeft bij de gemeente van zijn hoofdverblijfplaats om ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (M.B. 13 januari 2006, bijlage 1)

- 4.40-13** Beslissing van het college van burgemeester en schepenen waarbij het weigert de aanvraag te erkennen die de niet-Belgische burger buiten de Europese Unie ingediend heeft bij de gemeente van zijn hoofdverblijfplaats om ingeschreven te worden op de kiezerslijst die opgesteld wordt voor de gemeenteraadsverkiezingen (M.B. 13 januari 2006, bijlage 2)
- 4.40-14** Attest van de verklaring waarin de niet-Belgische burger buiten de Europese Unie die zijn inschrijving op de kiezerslijst aanvraagt bij de gemeenteraadsverkiezingen, zich ertoe verbindt de Grondwet, de wetten van het Belgische volk en het verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden na te leven (M.B. 13 januari 2006, bijlage 3)

⇒ **de officiële omzendingen met betrekking tot deze materie**

- ✓ Omzendbrief van 25 mei 1999 betreffende de inschrijving van de niet-Belgische burgers van de Europese Unie als kiezers voor de gewone vernieuwing van de gemeenteraden (B.S. 3 juni 1999), zoals gewijzigd door de omzendbrief van 14 november 2000 (B.S. 24 november 2000);
- ✓ Omzendbrief van 30 januari 2006 betreffende de inschrijving van vreemdelingen die in België verblijven en die geen onderdanen zijn van een lidstaat van de Europese Unie als kiezers voor de gewone vernieuwing van de gemeenteraden (B.S. 3 februari 2006, ed. 2).

2. Kunnen burgers van vreemde origine die als kiezer werden geregistreerd, zich ook kandidaat stellen?

Het antwoord op deze vraag verschilt naargelang de kiezers van vreemde origine al dan niet onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie.

a) niet-Belgische burgers van een lidstaat van de Europese Unie

Niet-Belgische kiezers van een lidstaat van de Europese Unie kunnen als kandidaat voorkomen op een voordracht voor de gemeenteraadsverkiezingen. Zij moeten voor hun voordracht een individuele geschreven verklaring⁴ ondertekenen, waarin ze hun nationaliteit en het adres van hun hoofdverblijfplaats vermelden en waarin ze verklaren:

- 1° dat ze in een lokale basisoverheid van een andere lidstaat van de Europese Unie geen ambt of mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, schepen of burgemeester;
- 2° dat ze in een andere lidstaat van de Europese Unie geen functies uitoefenen die gelijkwaardig zijn met die, vermeld in artikel 11 van het Gemeentedecreet;
- 3° dat ze op de datum van de verkiezing niet ontheven of geschorst zijn van het verkiesbaarheidsrecht in hun land van herkomst.

Indien zij verkozen zijn, kunnen de onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie eveneens schepen worden maar zij kunnen niet het mandaat van burgemeester uitoefenen aangezien deze functie uitsluitend voorbehouden is voor Belgen.

b) niet-Belgische burgers van een staat buiten de Europese Unie

De wet van 19 maart 2004 heeft slechts het actief stemrecht (recht om te stemmen) toegekend aan niet-Belgische burgers van een staat buiten de Europese Unie. Het passief stemrecht (recht om verkozen te worden) werd hen niet toegekend. Niet-Belgische onderdanen van een staat buiten de Europese Unie kunnen dus niet voorkomen op een kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Voor meer inlichtingen of voor bestellingen kunt u contact opnemen met onze vertegenwoordiger of rechtstreeks met onze commerciële dienst:

Onze vertegenwoordiger:

Michel Buyse
GSM: 0473 98 24 40
e-mail: michel.buyse@uga.be

Onze interne commerciële dienst:

Catherine Deblon
Tel.: 056 36 32 03
e-mail: catherine.deblon@uga.be

⁴ Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 was deze verklaring opgenomen in de voordrachtsakte.

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN VAN 14 OKTOBER 2012

Inschrijving van niet-Belgische kiezers

Gelieve te leveren voor rekening van het gemeentebestuur van

..... postnummer:

..... ex. pakket inschrijving niet-Belgische kiezers 4.40-P

..... ex. extra affiche(s) 4.40-5 (ft. 50 x 70 cm)

..... ex. extra affiche(s) 4.40-10 (ft. 50 x 70 cm)

Naam: Datum:

Functie: Handtekening:

DRUKWERK

Frankering

UGA

Division of Continuga™ nv

Stijn Streuvelslaan 73

8501 HEULE